

รายงานผลการสำรวจ

ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศ

(National Security Confidence Index: NSCI)

พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๕

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

กล่าวนำ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศตย.สปท.) ในฐานะหน่วยงานคลังสมองหลัก (Think Tank) ของกองทัพไทย ที่มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ จึงได้ทำการพัฒนา “ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศ” (NSCI) นี้ขึ้น และทำการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องผ่านทางเอกสารรูปแบบต่างๆ ทั้งของ ศตย.สปท. และของสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความทันสมัยและสามารถตอบสนองได้ต่อประโยชน์การนำไปใช้งาน ทั้งนี้ ในการจัดทำดัชนีดังกล่าว ศตย.สปท. ได้ประยุกต์ปรับปรุงรูปแบบของดัชนีต่างๆ ที่มีการเผยแพร่กันอย่างกว้างขวางทั้งในภาครัฐ อาทิ Human Security Index (HSI) ที่พัฒนาโดย UN Economic & Social Commission แห่งองค์การสหประชาชาติ และ Business Sentiment Index (BSI) ที่พัฒนาโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และภาคเอกชน อาทิ UNISYS Security Index ที่พัฒนาโดย Lieberman Research Group มาเป็นรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับผลที่ต้องการ โดยอาศัยข้อมูลจากการเก็บแบบสำรวจรายเดือนเกี่ยวกับความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศในมิติต่างๆ จากบุคลากรทางความมั่นคงทั้งภายในสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ รวมไปถึงนักศึกษาและผู้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศในห้วงของการสำรวจแต่ละครั้ง

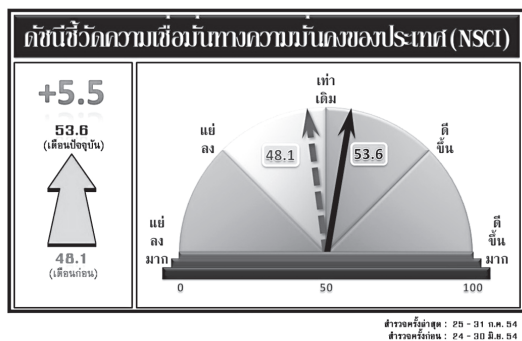
คุณลักษณะเด่นประการสำคัญที่เป็นการเฉพาะของ NSCI นี้ คือการที่ดัชนีมีลักษณะแบบที่เรียกว่าเป็น **ดัชนี ๖ มิติ ๒ ระดับ ๓ ตัวชี้วัด** กล่าวคือ ดัชนีฯ มีการประมวลผลข้อมูลที่ครอบคลุมมิติทางความมั่นคงของประเทศอย่างรอบด้านทั้ง ๖ มิติ (มิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และ การป้องกันประเทศ) โดยให้น้ำหนักความสำคัญครอบคลุมใน ๒ ระดับ คือ ระดับ “มหภาค” ที่มุ่งเน้นภาพรวมของประเทศ และระดับ “จุลภาค” ที่เชื่อมโยงความเกี่ยวข้องไปจนถึงระดับบุคคลและครอบครัว นอกจากนี้ ผลลัพธ์สุดท้ายที่รับจากการจัดทำ ยังมุ่งที่จะใช้ชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศใน **๓ ตัวชี้วัด** อันได้แก่

๑) ตัวชี้วัดระดับความเชื่อมั่นในปัจจุบัน (actual) ซึ่งวัดจากข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นที่มีอยู่จริงในเดือนที่สำรวจของผู้ตอบแบบสำรวจฯ

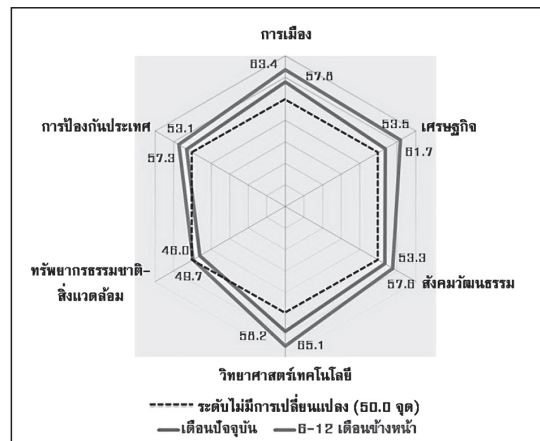
๒) ตัวชี้วัดระดับการคาดการณ์สภาวะความมั่นคงในอนาคตห้วง ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้า (plan) ซึ่งวัดจากข้อคำถามเกี่ยวกับการคาดการณ์ความเชื่อมั่นในห้วงเวลา ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้าของผู้ตอบแบบสำรวจ

๓) ตัวชี้วัดระดับประสิทธิภาพในการนำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติ (plan/actual) ซึ่งวัดจากระดับความสอดคล้องกันของผลการคาดการณ์ความเชื่อมั่นในอนาคตทั้ง ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้า ที่สำรวจในเดือนที่ ๑ กับ ความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นจริงในเดือนปัจจุบันที่สำรวจในเดือนที่ ๑๓ ของผู้ตอบแบบสำรวจ โดยผลลัพธ์ของความเชื่อมั่นในเดือนที่ ๑๓ ที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือดีกว่าผลลัพธ์ของการคาดการณ์ความเชื่อมั่นในอนาคตที่สำรวจในเดือนที่ ๑ จะบ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพของการนำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการนำเสนอผลการสำรวจดัชนีให้ทันต่อสถานการณ์เฉพาะหน้า ศสย.สปท. ได้ทำการนำเสนอผ่านทางเอกสาร SSC Strategic Update เป็นรายเดือนในการประชุมประจำเดือนของหน่วยขึ้นตรงสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยนำเสนอในรูปแบบของเชิงปริมาณเป็นแผนภาพ “ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศในภาพรวมเปรียบเทียบกับเดือนปัจจุบันกับเดือนก่อนหน้า” (ส่วนที่เป็นเข็มชี้วัด) และ “ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศรายมิติเปรียบเทียบกับเดือนปัจจุบันกับการคาดการณ์ ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้า” (ส่วนที่เป็นจอยเรตาร์) ดังตัวอย่างที่แสดงในภาพที่ ๑ และ ๒ ด้านล่าง

ภาพที่ ๑ : ดัชนี NSCI เปรียบเทียบ เดือนปัจจุบัน กับเดือนก่อนหน้า

ภาพที่ ๒ : ดัชนี NSCI เปรียบเทียบเดือนปัจจุบัน กับ การคาดการณ์ ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้า

สำหรับเอกสารการรายงานผลการสำรวจความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศฉบับสมบูรณ์ จะถูกนำเสนอในรูปแบบเชิงคุณภาพผ่านทาง “จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์” (ราย ๔ เดือน) ของ ศสย.สปท. ซึ่งจะมีเนื้อหารายละเอียดประกอบไปด้วย สถานการณ์แวดล้อมทางความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง บทวิเคราะห์ความเชื่อมโยง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย อันจะเป็นประโยชน์อย่างครบถ้วนรอบด้านสำหรับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในส่วนของการนำเสนอข้อมูลราย ๔ เดือน ผ่านทาง “วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ” ฉบับนี้มีความมุ่งหมายหลักที่จะรวบรวมและประมวลผลสถานการณ์แวดล้อมสำคัญทางความมั่นคงที่เกี่ยวข้องของประเทศเข้ากับผลที่ได้รับของดัชนีฯ เพื่อเชื่อมโยงและทำการอธิบายข้อมูลจากการวิเคราะห์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจและเตรียมการปรับตัวในระยะต่อเนื่องต่อไปของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องการนำผลไปประยุกต์ใช้ โดยคณะผู้สำรวจและจัดทำดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงฯ ของ ศสย.สปท. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาพสถานการณ์ที่ได้รับจากดัชนีฯ ทั้งที่อธิบายถึงบริบทที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและที่คาดการณ์ไปในอนาคตข้างหน้า จะมีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ประสานความ

ร่วมมือกันอย่างบูรณาการ เพื่อนำพาประเทศไทยและสังคมไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงอย่างสูงสุดแก่ประเทศ

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญห้วง พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๕

สถานการณ์แวดล้อมทางความมั่นคงทั้งของโลก ภูมิภาค และของประเทศ ซึ่งมีส่วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของไทยในห้วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่ผ่านมาประกอบไปด้วยเหตุการณ์สำคัญโดยสรุปดังนี้

๑. พระพลาณามัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๑๒ ก.ค. ๕๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ มาประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช หลังมีพระอาการกระตุกที่พระหัตถ์ข้างขวา พระหทัยเต้นเร็วกว่าปกติเล็กน้อย ด้านคณะแพทย์ได้ถวายการตรวจ พบว่าบริเวณใต้เยื่อหุ้มพระสมองชั้นนอกด้านซ้ายมีพระโลหิตซึมเล็กน้อย จึงได้ถวายพระโอสถทางหลอดพระโลหิตต่อมาวันที่ ๒๑ ก.ค. ๕๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระประชวรขณะที่พระองค์ทรงพระดำเนินออกพระกำลัง ทรงรู้สึกเวียนพระเศียรและทรงเซเล็กน้อย คณะแพทย์จึงตรวจพระวรกายและขอพระราชทานให้งดพระราชกิจสักระยะหนึ่ง

๒. ผู้นำฝ่ายค้านคนสำคัญของพม่าเดินทางออกนอกประเทศเป็นครั้งแรกในรอบ ๒๔ ปี เมื่อคืนวันที่ ๒๙ พ.ค. ๕๕ นางอองซาน ซูจี ผู้นำพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยของพม่า ได้เดินทางมาประเทศไทย เพื่อร่วมประชุมเวทีเศรษฐกิจโลกว่าด้วยเอเชียตะวันออก ๒๐๑๒ (World Economic Forum 2012) ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ รวมทั้งมาเยี่ยมแรงงานพม่าที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยด้วย สำหรับการเดินทางออกนอกประเทศของนางซูจีครั้งนี้ ถูกจับตามองจากทั่วโลกเนื่องจากเป็นครั้งแรกในรอบ ๒๔ ปี

๓. โรคมือเท้าปากระบาดในประเทศไทย จากกรณีที่ได้เกิดการระบาดของโรคมือเท้าปากที่ประเทศกัมพูชา ล่าสุดในเมืองไทยเริ่มพบการระบาดของโรค

ดังกล่าวมากขึ้นเรื่อยๆ แล้ว โดย นพ.ภาสกร อัครเสวี ผู้อำนวยการสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่าช่วงนี้เป็นฤดูกาลระบาดของโรค โดยมีผู้ป่วยแล้ว ๑๓,๐๐๐ ราย ซึ่งยังไม่สูงมากเท่าปีที่แล้วที่มีผู้ป่วยถึง ๑๘,๐๐๐ ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป เริ่มขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่สถานการณ์เริ่มตึงเครียดในต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งสมาชิกยูโรโซน คือ กรีซ ไอร์แลนด์ และโปรตุเกส และประเทศสหภาพยุโรปบางประเทศนอกพื้นที่ดังกล่าวด้วย สำหรับผลกระทบต่อประเทศไทยนั้น นายสมชัย สัจพพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กล่าวในวันที่ ๒๗ มิ.ย. ๕๕ ว่า ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจยูโรโซนครั้งนี้ แม้จะไม่ส่งผลกระทบแบบทันที แต่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

๕. ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคณะรัฐมนตรีที่สัญจรไปประชุมที่ จ.สุรินทร์ ได้หารือปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อวันที่ ๓๐ ก.ค. โดย นายกรัฐมนตรี ได้สั่งให้หน่วยงานด้านความมั่นคงบูรณาการเรื่องกล้องวงจรปิดหรือซีซีทีวี ในพื้นที่เพื่อให้รู้ว่ตรงจุดไหนติดกล้องซีซีทีวีบ้าง โดยเจ้าหน้าที่ต้องรู้และนำมาเชื่อมโยงกันให้มากขึ้น ทั้งนี้ ช่วงค่ำวันที่ ๓๑ ก.ค. ๕๕ เวลา ๑๙.๐๐ น. ได้เกิดเหตุระเบิดคาร์บอมบ์บริเวณหลังโรงแรม ซี.เอส. ปัตตานี แรงระเบิดทำให้เกิดไฟลุกไหม้ด้านหลังโรงแรม และส่งผลให้ไฟฟ้าดับทั้งเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

๖. ความคืบหน้ากรณีข้อพิพาทไทย-กัมพูชา **๒๘ มิ.ย. ๕๕** ทั้งไทยและกัมพูชาตกลงที่จะถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่เขตปลอดทหารชั่วคราวบริเวณปราสาทพระวิหาร ตามคำสั่งของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ไอซีเจ) เพื่อเปิดทางให้ทีมสังเกตการณ์จากอาเซียนเข้าไปประจำการในพื้นที่ดังกล่าว ๑๘ ก.ค. ๕๕ ทางกัมพูชาได้จัดพิธีถอนทหารในช่วงเช้าจำนวน ๔๘๕ นาย จากนั้นได้มีการส่งกองกำลังตำรวจและกำลังเจ้าหน้าที่ติดอาวุธประมาณ ๓๐๐ คน เข้าประจำการแทน

ทหาร ขณะที่ฝ่ายไทย ได้ทำพิธีถอนทหารในเวลา ๑๑.๐๐ น. จากนั้นได้มีการส่งกำลัง ทชด.จำนวน ๒ กองร้อยเข้าประจำการแทนทหาร

๗. พม่าจับคนไทยบุกรุกพื้นที่ปลูกยางพารา
ช่วงเย็นวันที่ ๔ ก.ค. ๕๕ ว่ามีเหตุการณ์ทหารพม่าเข้าจับกุมชาวบ้านซึ่งเป็นคนไทย บริเวณบ้านอินทนิลขวางและบ้านยวนปลา ในเขตพื้นที่รอยต่อ จ.เกาะสอง และ จ.ปถุยกี ประเทศพม่าซึ่งจุดดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่แนวรอยต่อระหว่างพรมแดนไทยกับพม่า โดยมีชาวบ้านที่สามารถหนีรอดออกมาจากเขตประเทศพม่ามาขอความช่วยเหลือยังหน่วยทหาร โดยอินทนิลขวางเป็นชุมชนคนไทยที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานในฝั่งพม่า ทั้งนี้มีรายงานว่าพื้นที่ดังกล่าวคนไทยเข้าไปบุกรุกแผ้วถางแล้วกว่า ๖,๐๐๐ ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกปาล์ม ยางพารา และกาแฟ

๘. ความขัดแย้งจากการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ทับซ้อนของญี่ปุ่น เกาหลี และจีน เหตุการณ์ความขัดแย้งเรื่องเขตพิพาทในทะเลตะวันออกเป็นสาเหตุหนึ่งที่สร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มอาเซียนให้ร้ายฉาน โดยเมื่อเร็วๆ นี้ ชาวจีนในกว่า ๒๐ เมืองออกมาประท้วงญี่ปุ่น กรณีซื้อพิพาทบริเวณหมู่เกาะเซนกาคุ หรือเตียวหยู บางคนทุบทำลายทรัพย์สินแบรนด์ญี่ปุ่นเพื่อแสดงความไม่พอใจ หลังจากนักเคลื่อนไหวญี่ปุ่นกลุ่มหนึ่งนำธงชาติญี่ปุ่นขึ้นไปปักเพื่ออ้างอธิปไตยเหนือหมู่เกาะดังกล่าว ซึ่งเป็นพื้นที่ทับซ้อนในทะเลจีนตะวันออกที่ทั้งจีน ญี่ปุ่น และได้วันต่างอ้างสิทธิ

๙. ภัยพิบัติธรรมชาติ ภัยแล้ง จากฝนทิ้งชว่นานหลายเดือนจนเกิดเป็นวิกฤติภัยแล้งในหลายจังหวัดในภาคอีสาน อาทิ จ.สุรินทร์ จ.บุรีรัมย์ และ จ.นครราชสีมา นอกจากนี้ภาคใต้ก็ประสบกับปัญหาวิกฤติภัยแล้งเช่นเดียวกัน โดยจังหวัดที่มีผลกระทบมากที่สุดคือจังหวัดนครศรีธรรมราชที่นอกจากประสบปัญหาจากภาวะฝนทิ้งช่วงห่างแล้วยังประสบกับภาวะหมอกควันเข้าปกคลุมจากกรณีไฟไหม้ป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพัทลุง

๑๐. สถานการณ์พลังงานที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย นายวีระพล จิรประดิษฐกุล อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน (ธพ.) เปิดเผยถึงภาพรวมการใช้แก๊สธรรมชาติเดือน ก.ค. ว่าปรับลดลงจากเดือนมิถุนายนเกือบทุกชนิด เนื่องจากเดือนกรกฎาคม เป็นช่วงฤดูฝน ทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวลดลง และเป็นช่วงที่หมดฤดูการเกษตร รวมถึงราคาน้ำมันปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ความต้องการใช้พลังงานลดลง

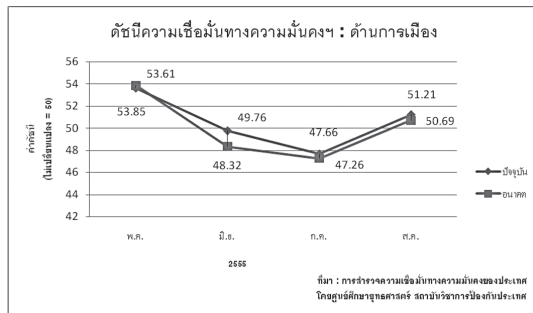
๑๑. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย หลายภาคส่วนของไทยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อาทิ ด้านการศึกษาโดยประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตรอาเซียนในเดือนกันยายน ๒๕๕๕

๑๒. การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญๆ คือ **กรณีศาล รธน.** อ่านคำวินิจฉัยว่าการแก้ ม.๒๕๑ ว่าไม่เข้าข่ายล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นการทำไปตามรัฐธรรมนูญและสิทธิในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ และกรณีสภาฯ เสียงข้างมาก ผ่าน พ.ร.บ.งบฯ ปี ๕๖ แล้ว ในวันที่ ๑๕ - ๑๗ ส.ค. ๕๕ ในวงเงิน ๒.๔ ล้านล้านบาท

ผลการสำรวจรายด้าน (มิติ)

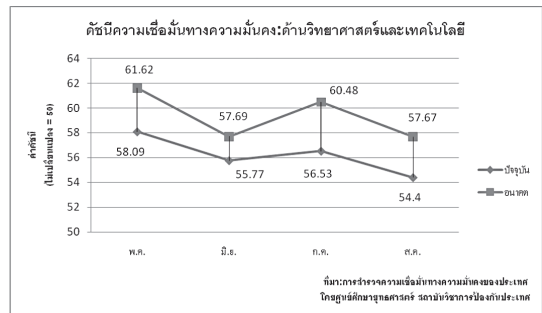
ในส่วนของการสำรวจดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศรายด้าน (มิติ) ซึ่งทาง ศสย. สปท. ได้ทำการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลให้ครอบคลุมมิติทางความมั่นคงของประเทศอย่างรอบด้านรวม ๖ มิติ อันได้แก่ ๑) มิติด้านการเมือง ๒) มิติด้านเศรษฐกิจ ๓) มิติด้านสังคมวัฒนธรรม ๔) มิติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ๕) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ๖) มิติด้านการป้องกันประเทศ ได้ผลสำคัญอันสามารถสรุปได้ดังนี้

มิติด้านการเมือง

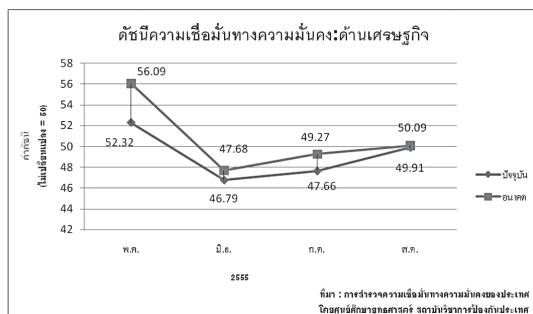
แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านการเมือง”

มิติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

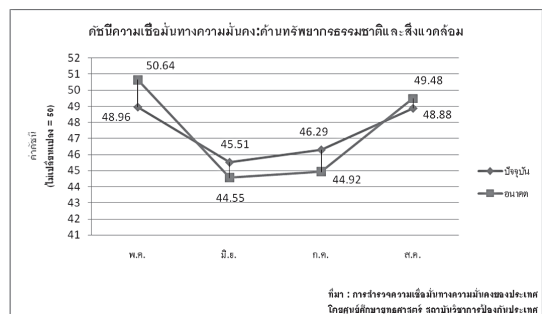
แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี”

มิติด้านเศรษฐกิจ

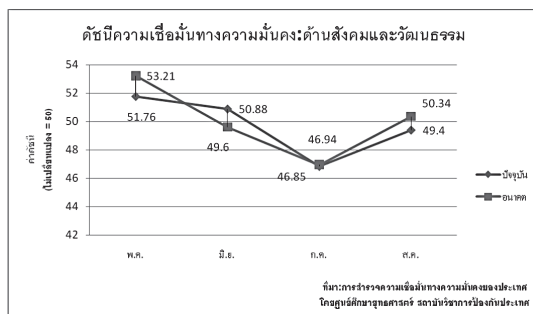
แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ”

มิติทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

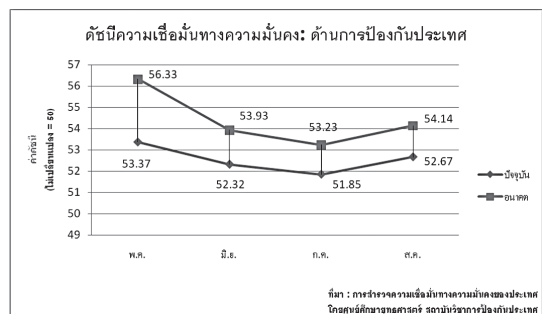
แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

มิติทางสังคมวัฒนธรรม

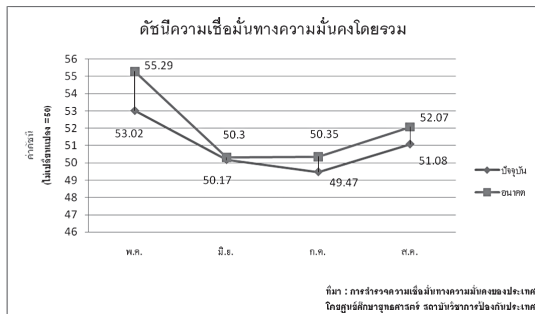
แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านสังคมวัฒนธรรม”

มิติทางการป้องกันประเทศ

แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ”

ผลการสำรวจและวิเคราะห์ในภาพรวม

แผนภาพ “ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยโดยรวม”

ในภาพรวมของการสำรวจความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยรอบนี้ (พ.ค. - ส.ค. ๕๕) ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยทั้งที่แสดงผลถึงภาพในปัจจุบันและภาพในอนาคต มีทิศทางเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยค่าดัชนีความเชื่อมั่นฯ ในห้วงเดือนแรกอยู่ในระดับสูงก่อนได้ระดับลงมา ๒ เดือนก่อนได้ระดับสูงขึ้นเล็กน้อยในเดือนสุดท้าย ทั้งนี้ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นสำหรับห้วงปัจจุบันของเดือน พ.ค. - ส.ค. ๕๕ แสดงผลอยู่ที่ ๕๓.๐๒, ๕๐.๑๗, ๔๙.๔๗ และ ๕๑.๐๘ จุดตามลำดับ ขณะที่ค่าดัชนีความเชื่อมั่นต่ออนาคต ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้าของเดือน พ.ค. - ส.ค. ๕๕ ได้ผลอยู่ที่ ๕๕.๒๙, ๕๐.๓, ๕๐.๓๕ และ ๕๒.๐๗ จุดตามลำดับ ข้อสังเกตประการสำคัญจากผลการสำรวจในรอบนี้ คือ ค่าตัวเลขความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยที่มีต่อสถานการณ์ในปัจจุบันและที่คาดหวังต่อสถานการณ์ในห้วงอนาคต ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้า อยู่เหนือระดับ ๕๐ จุด แทบทุกเดือนยกเว้นค่าดัชนีความเชื่อมั่นสำหรับห้วงปัจจุบันของเดือน ก.ค.อยู่ที่ ๔๙.๔๗ จุด ในขณะที่ในเดือนอื่นๆ ค่าดัชนีก็อยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก ถึงแม้ว่าจะอยู่เหนือ ๕๐ จุด อันเป็นความเชื่อมั่นที่เรียกว่าอยู่ในระดับ “ดีขึ้น” สาเหตุน่าจะมาจากการที่สถานการณ์โดยรวมของประเทศค่อยๆ คลี่คลายลงเป็นลำดับทั้งๆ ที่ในช่วงเดือนแรกตกอยู่ในภาวะตึงเครียด ทั้งความ

เคลื่อนไหวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสถานการณ์ต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติย่อยในแต่ละด้าน สถานการณ์ที่คลี่คลายลงหลังผลการตัดสิน ม.๒๙๑ ของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๓ ก.ค. ๕๕ อาจเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลให้สถานการณ์โดยรวมทางการเมืองในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น สำหรับในมิติด้านเศรษฐกิจในภาพรวมยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับวิกฤตยูโรโซนส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นวงกว้างแต่สถานการณ์ส่วนใหญ่ไม่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทยทำให้ผลดัชนีค่อยๆ ดีขึ้นเป็นลำดับเช่นกัน ในด้านมิติทางสังคมวัฒนธรรมในภาพรวมยังคงถูกกระทบมาจากปัจจัยที่มาจากปัจจัยในด้านอื่นๆ อาทิ ความเชื่อมั่นในการป้องกันภัยน้ำท่วม การตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญและวิกฤตเศรษฐกิจที่ไม่ร้ายแรงดังที่คาดการณ์เอาไว้ เป็นต้น สำหรับมิติทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีซึ่งเป็นมิติที่ค่าดัชนีสูงกว่า ๕๐ จุดตลอดการสำรวจเนื่องจากเป็นมิติเดียวที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขณะที่มิติทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ค่าดัชนีของเดือนสุดท้ายที่สำรวจมีการปรับตัวสูงขึ้นอันน่าจะเป็นผลมาจากความเชื่อมั่นในการจัดการภัยพิบัติมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น สุดท้ายมิติทางการป้องกันประเทศที่ตลอดการสำรวจมีค่าดัชนีสูงกว่า ๕๐ จุด จัดว่าอยู่ในระดับที่ “ดีขึ้น” อันสามารถแปลผลได้ว่าประชาชนรู้สึกพึงพอใจในการรักษาอธิปไตยของชาติของหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในระดับมากอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป สถานการณ์ทางความมั่นคงสำคัญสำหรับการสำรวจในรอบนี้ที่ถือได้ว่าเป็น ปัจจัยเชิงบวกอันมีส่วนส่งผลให้ดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยในภาพรวมทั้งในเดือนปัจจุบันและในห้วงอนาคต ปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ พระพหลามัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ การที่ผู้นำฝ่ายค้านคนสำคัญของพม่าเดินทางออกนอกประเทศเป็นครั้งแรกในรอบ ๒๔ ปี การเกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่ไม่รุนแรง สถานการณ์พลังงานที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย และ

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย **ส่วนปัจจัยเชิงลบ** อันส่งผลต่อดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทยในภาพรวมทั้งในเดือนปัจจุบันและในห้วงอนาคต ๖ - ๑๒ เดือนข้างหน้าให้เป็นไปในทิศทางที่แย่งประกอบไปด้วย การเกิดวิกฤตเงินยูโร การเกิดโรคมือเท้าปากระบาดในประเทศไทย ประเด็นปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและนอกประเทศ ได้แก่ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความตึงเครียดกรณีข้อพิพาทไทย-กัมพูชา การที่พม่าจับคนไทยบุกรุกพื้นที่ปลูกยางพาราและความขัดแย้งจากการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ทับซ้อนของญี่ปุ่น เกาหลี และจีน รวมทั้งประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งกรณีสภาฯ เสี่ยงข้างมากผ่าน พ.ร.บ.งบฯ ปี ๕๖ แล้ว และกรณีศาล รธน. ชี้แก้ ม. ๒๕๑ ไม่ล้มล้างการปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, รายงานผลการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทย ม.ค. - เม.ย. ๕๕, กรุงเทพฯ ๒๕๕๕.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, รายงานผลการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทย พ.ค. - ส.ค. ๕๕, กรุงเทพฯ ๒๕๕๕.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, รายงานผลการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทย ก.ย. - ธ.ค. ๕๕, กรุงเทพฯ ๒๕๕๕.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, รายงานผลการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของประเทศไทย ม.ค. - เม.ย. ๕๕, กรุงเทพฯ ๒๕๕๕.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ทิศทางประเทศไทย ๒๕๕๔ - ๕๕, กรุงเทพฯ ๒๕๕๔.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, เอกสาร Strategic Update, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ - ๑๐, มกราคม - ตุลาคม ๒๕๕๕.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, เอกสาร Strategic Update, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ - ๘, มกราคม - สิงหาคม ๒๕๕๕.

ในท้ายที่สุด ทางคณะผู้สำรวจและจัดทำดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นทางความมั่นคงฯ ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีความคิดเห็นว่า สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศล้วนมีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยไม่ทางใดทางหนึ่ง และย่อมมีผลทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งสถานการณ์ที่ก่อเกิดเป็นวิกฤตย่อมส่งผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นหน่วยงานหลักในการบริหารประเทศจึงต้องทำหน้าที่ในการวางนโยบายและแผนปฏิบัติเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นผลกระทบต่อเนื่องกันให้ทันทั่วทั้งที่ และก่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุด